

WEWNĄTRZSZKOLNY SYSTEM OCENIANIA

*Wewnątrzszkolny system oceniania
jest to zbiór uzgodnionych w szkole
procedur oceniania wiedzy, umiejętności
i postaw ucznia, nastawionych na
wspieranie jego rozwoju.*

Opracowany na podstawie Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 3 sierpnia 2017 roku w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów w szkołach publicznych.

SPIS TREŚCI

I. CELE WEWNĄTRZSZKOLNEGO SYSTEMU OCENIANIA	3
II. CO PODLEGA OCENIE?.....	3
III. NA CZYM POLEGA OCENIANIE?	3
IV. OBSZARY AKTYWNOŚCI UCZNIÓW I SPOSÓB ICH SPRAWDZANIA.....	5
V. MOTYWOWANIE UCZNIĄ DO PRACY	5
VI. OGÓLNE ZASADY FUNKCJONOWANIA WEWNĄTRZSZKOLNEGO SYSTEMU OCENIANIA	6
VII. FORMY I SKALE OCEN STOSOWANYCH W SZKOLE.....	6
VIII. EGZAMIN PRZEPROWADZANY W OSTATNIM ROKU NAUKI W SZKOLE	9
IX. KRYTERIA OCEN ZACHOWANIA UCZNIĄ KL. IV – VIII.....	9
X. TRYB KLASYFIKOWANIA I PROMOWANIA UCZNIĄ W SZKOLE	15
XI. EGZAMIN KLASYFIKACYJNY	16
XII. WARUNKI I TRYB UZYSKANIA WYŻSZEJ NIŻ PRZEWIDYWANA ROCZNEJ OCENY KLASYFIKACYJNEJ Z ZAJĘĆ EDUKACYJNYCH.....	17
XIII. WARUNKI I TRYB UZYSKIWANIA WYŻSZEJ NIŻ PRZEWIDYWANA ROCZNEJ OCENY KLASYFIKACYJNEJ ZACHOWANIA.....	18
XIV. PROMOWANIE UCZNIĄ DO KLASY PROGRAMOWO WYŻSZEJ	18
XV. EGZAMIN POPRAWKOWY	19
XVI. ZASTRZEŻENIA DOTYCZĄCE TRYBU USTALANIA ROCZNYCH OCEN KLASYFIKACYJNYCH Z ZAJĘĆ EDUKACYJNYCH I ZACHOWANIA	20
XVII. ZASADY KOMUNIKOWANIA SIĘ Z UCZNIEM, RODZICAMI I PEDAGOGIEM SZKOLNYM	22
XVIII. OCENIANIE W KLASACH I – III.....	22
XIX. OCENIANIE ŚRÓDROCZNE I ROCZNE, PROMOWANIE	25
XX. KRYTERIA OCEN ZACHOWANIA W KLASACH I – III	26
XXI. WYKAZ WIADOMOŚCI I UMIEJĘTNOŚCI UCZNIĄ KOŃCZĄCEGO KLASĘ TRZECIĄ SZKOŁY PODSTAWOWEJ.....	27
XXII. EWALUACJA.....	34

I. CELE WEWNĄTRZSZKOLNEGO SYSTEMU OCENIANIA

§ 1.

1. Monitorowanie pracy ucznia.
2. Informowanie ucznia o jego osiągnięciach edukacyjnych pomagających w uczeniu się, poprzez wskazanie, co uczeń robi dobrze, co i jak wymaga poprawy oraz jak powinien dalej się uczyć.
3. Pomoc uczniowi w samodzielnym planowaniu jego rozwoju.
4. Motywowanie ucznia do dalszej pracy.
5. Dostarczenie rodzicom (prawnym opiekunom) i nauczycielom informacji o postępach, trudnościach w uczeniu się oraz specjalnych uzdolnieniach ucznia.
6. Umożliwianie nauczycielom doskonalenia organizacji i metod pracy dydaktyczno-wychowawczej.

II. CO PODLEGA OCENIE?

§ 2.

1. Ocenie podlegają osiągnięcia edukacyjne oraz zachowanie ucznia.
2. Przy ustalaniu oceny z wychowania fizycznego, zajęć technicznych, plastyki, muzyki i zajęć artystycznych przede wszystkim bierze się pod uwagę wysiłek wkładany przez ucznia w wywiązywanie się z obowiązków wynikających ze specyfiki tych zajęć, a w przypadku wychowania fizycznego – także systematyczność udziału ucznia w zajęciach oraz aktywność ucznia w działaniach podejmowanych przez szkołę na rzecz kultury fizycznej.

III. NA CZYM POLEGA OCENIANIE?

§ 3.

1. Ocenianie osiągnięć edukacyjnych ucznia polega na:
 - 1) systematycznym obserwowaniu i dokumentowaniu jego postępów,
 - 2) określeniu poziomu jego osiągnięć w odniesieniu do rozpoznawanych możliwości i wymagań edukacyjnych,
 - 3) przeprowadzaniu egzaminów klasyfikacyjnych,
 - 4) ustalaniu ocen klasyfikacyjnych śródrocznych i rocznych oraz warunków ich poprawiania.
2. Ocenianie zachowania ucznia polega na rozpoznawaniu przez wychowawcę klasy, nauczycieli oraz uczniów danej klasy stopnia respektowania przez ucznia zasad współżycia społecznego i norm etycznych.

§ 4.

1. Nauczyciele na początku każdego roku szkolnego tworzą przedmiotowe systemy oceniania, zgodne z WSO, zawierające:
 - 1) wymagania edukacyjne wynikające z realizowanego przez siebie programu nauczania na poszczególne stopnie,
 - 2) częstotliwość oraz formy oceniania,
 - 3) sposoby sprawdzania osiągnięć edukacyjnych uczniów,
 - 4) procedurę uzyskiwania oceny wyższej niż proponowana.
2. Informacje zawarte w przedmiotowych systemach oceniania nauczyciele przedmiotów przekazują:
 - 1) uczniom – w formie ustnej na pierwszej lekcji swojego przedmiotu,

- 2) dyrekcji szkoły i bibliotekarzowi – w formie pisemnej, w terminie do 1 września każdego roku szkolnego, gdzie pozostaną do wglądu dla zainteresowanych uczniów oraz rodziców (prawnych opiekunów).
3. Wychowawca klasy informuje ustnie o zasadach oceniania zachowania oraz o warunkach i trybie uzyskania oceny wyższej niż proponowana oraz o skutkach ustalenia uczniowi nagannej rocznej oceny klasyfikacyjnej oceniania:
 - 1) uczniów – na pierwszej lekcji z wychowawcą,
 - 2) rodziców (prawnych opiekunów) – na pierwszym spotkaniu z rodzicami w roku szkolnym.Potwierdza to wpisami w dzienniku lekcyjnym.

§ 5.

1. Nauczyciel jest obowiązany dostosować wymagania edukacyjne, o których mowa w § 4 ust. 1, do indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych ucznia:
 - 1) posiadającego orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego – na podstawie tego orzeczenia oraz ustaleń zawartych w indywidualnym programie edukacyjno-terapeutycznym;
 - 2) posiadającego orzeczenie o potrzebie indywidualnego nauczania – na podstawie tego orzeczenia;
 - 3) posiadającego opinię poradni psychologiczno-pedagogicznej, w tym poradni specjalistycznej, o specyficznych trudnościach w uczeniu się lub inną opinię poradni psychologiczno-pedagogicznej, w tym poradni specjalistycznej, wskazującą na potrzebę takiego dostosowania – na podstawie tej opinii;
 - 4) nieposiadającego orzeczenia lub opinii wymienionych w pkt 1 – 3, który jest objęty pomocą psychologiczno-pedagogiczną w szkole – na podstawie rozpoznania indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz indywidualnych możliwości psychofizycznych ucznia dokonanego przez nauczycieli i specjalistów;
 - 5) posiadającego opinię lekarza o ograniczonych możliwościach wykonywania przez ucznia określonych ćwiczeń fizycznych na zajęciach wychowania fizycznego – na podstawie tej opinii.

§ 6.

1. W uzasadnionych przypadkach uczeń może być zwolniony z wykonywania określonych ćwiczeń fizycznych na zajęciach wychowania fizycznego, z realizacji zajęć wychowania fizycznego lub zajęć komputerowych/informatyki.
2. Decyzję o zwolnieniu ucznia z wykonywania ćwiczeń lub realizacji zajęć podejmuje dyrektor szkoły na podstawie opinii wydanej przez lekarza, na czas określony w tej opinii.
3. Jeżeli okres zwolnienia ucznia z realizacji zajęć, o którym mowa w ust. 1, uniemożliwia ustalenie śródrocznej lub rocznej oceny klasyfikacyjnej, w dokumentacji przebiegu nauczania zamiast oceny klasyfikacyjnej wpisuje się „zwolniony” albo „zwolniona”.
4. Dyrektor szkoły na wniosek rodziców oraz na podstawie opinii poradni psychologiczno-pedagogicznej, zwalnia do końca danego etapu edukacyjnego ucznia z wadą słuchu, z głęboką dysleksją rozwojową, z afazją, z niepełnosprawnościami sprzężonymi lub z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera, z nauki drugiego języka obcego nowożytnego; w takim przypadku w dokumentacji przebiegu nauczania zamiast oceny klasyfikacyjnej wpisuje się „zwolniony” albo „zwolniona”.

IV. OBSZARY AKTYWNOŚCI UCZNIÓW I SPOSÓB ICH SPRAWDZANIA

§ 7.

1. Na zajęciach oceniane są następujące obszary aktywności uczniów:
 - 1) kształtowanie pojęć,
 - 2) rozwiązywanie problemów,
 - 3) prezentacje ustne,
 - 4) prace pisemne,
 - 5) aktywność,
 - 6) praca w grupie,
 - 7) prace projektowe,
 - 8) udział w konkursach i zawodach.
2. Ocenianie prowadzone jest systematycznie, uczeń powinien otrzymać co najmniej 2 razy więcej ocen w semestrze, niż ma godzin tygodniowo danych zajęć edukacyjnych.
3. Ustala się następujące sposoby sprawdzania osiągnięć uczniów:
 - 1) *kartkówka*, to pisemna wypowiedź ucznia, trwająca do 20 minut, obejmująca zagadnienia z co najwyżej 3 ostatnich lekcji, może być niezapowiedziana,
 - 2) *zadanie klasowe* (w skrócie: *klasówka*), to zapowiedziana z co najmniej tygodniowym wyprzedzeniem pisemna wypowiedź ucznia, obejmująca określony przez nauczyciela zakres materiału, trwająca nie dłużej niż 60 minut, oceniana w skali 6 – 1,
 - 3) *wypowiedzi i prezentacje ustne*,
 - 4) *sprawdziany praktyczne*,
 - 5) *projekty*,
 - 6) *prace domowe*,
 - 7) *sprawdziany kompetencji*.
4. Uczeń ma prawo wypowiedzieć się w każdej z wymienionych form.
5. Uczeń może jeden raz w semestrze zgłosić nieprzygotowanie do lekcji bez podania przyczyn (np.) z wyłączeniem zajęć, na których odbywają się zapowiedziane kartkówki i klasówki.
6. W tygodniu mogą się odbyć najwyżej dwie klasówki, a w jednym dniu najwyżej jedna klasówka.
7. Uczeń uprzywilejowany tak zwanym „szczęśliwym numerkiem” (akcja Samorządu Uczniowskiego) może na swój wniosek być zwolniony z odpowiedzi ustnych i kartkówek w danym dniu.

V. MOTYWOWANIE UCZNIĄ DO PRACY

§ 8.

1. Przyjmuje się następujące sposoby i formy motywowania ucznia do pracy:
 - 1) fundusz stypendialny (w zależności od decyzji władz oświatowych),
 - 2) pochwała ustna,
 - 3) dyplom uznania,
 - 4) list pochwalny dla rodziców,
 - 5) konkursy wewnątrzszkolne,
 - 6) świadectwo z wyróżnieniem dla uczniów klas IV – VIII.

VI. OGÓLNE ZASADY FUNKCJONOWANIA WEWNĄTRZSZKOLNEGO SYSTEMU OCENIANIA

§ 9.

1. Nie ocenia się ucznia do trzech dni po tygodniowej (lub dłuższej) usprawiedliwionej nieobecności w szkole.
2. Nie dokonuje się bieżącej oceny ucznia w uzasadnionych trudnych sytuacjach losowych.
3. Informacje o terminie, formie i zakresie planowanych klasówek podawane są co najmniej z tygodniowym wyprzedzeniem, potwierdzone wpisem do dziennika elektronicznego.
4. Sprawdzone, poprawione i opatrzone komentarzem klasówki uczeń otrzymuje do wglądu w terminie do 14 dni, licząc od dnia pisania pracy (nie liczy się okres zwolnienia lekarskiego nauczyciela i dni ustawowo wolnych od nauki); z poprawioną pracą i oceną uczeń zapoznaje się na lekcji przedmiotu.
5. Do tygodnia po oddaniu przez nauczyciela klasówki uczeń może poprawić uzyskaną z niej ocenę, w warunkach proponowanych przez nauczyciela. Jeżeli uczeń uzyska z klasówki poprawkowej ocenę wyższą niż poprzednio, jest ona oceną ostateczną, którą wpisuje się w miejsce poprzedniej oceny w dzienniku elektronicznym.
6. Uczeń nieobecny na klasówce zalicza ją w terminie do tygodnia po wznowieniu zajęć szkolnych. Zaliczenie polega na pisaniu klasówki o tym samym stopniu trudności poza zajęciami lekcyjnymi.
7. Rodzice (prawni opiekunowie) są informowani przez nauczycieli i wychowawców o postępach w nauce i zachowaniu swoich dzieci 3 razy w ciągu roku szkolnego, w terminach określonych planem zebrań wychowawców z rodzicami w danym roku szkolnym.
8. Podczas organizowanych w szkole konsultacji rodzice (prawni opiekunowie) mogą uzyskać od wychowawcy i innych nauczycieli ustne informacje o postępach edukacyjnych i zachowaniu uczniów.

§ 10.

1. Oceny są jawne zarówno dla ucznia, jak i jego rodziców (prawnych opiekunów).
2. Klasówki i kartkówki rodzice otrzymują do wglądu na własną prośbę w szkole, między innymi w czasie spotkań z rodzicami (wywiadówkami) i konsultacji, u nauczycieli poszczególnych przedmiotów.
3. Sprawdzone kompetencje przechowywane są przez dyrektora szkoły do końca roku szkolnego.
4. Na prośbę ucznia lub jego rodziców (prawnych opiekunów) nauczyciel ustalający ocenę powinien ją uzasadnić zainteresowanemu.

VII. FORMY I SKALE OCEN STOSOWANYCH W SZKOLE

§ 11.

1. W szkole stosowane są następujące rodzaje ocen:
 - 1) ocena **bieżąca**,
 - 2) ocena **klasyfikacyjna**
 - a) śródroczna,
 - b) roczna.
2. Formy wyrażania ocen:
 - 1) ocena opisowa – w klasach I – III szkoły podstawowej,
 - 2) ocena wyrażona stopniem w skali 6 do 1.

3. Oceny w dokumentacji szkolnej:

1) oceny wystawia się w następujących kategoriach:

- odpowiedź ustna,
- aktywność na lekcji,
- zadanie domowe,
- oceny bieżące,
- klasówki,
- kartkówki,
- zadania nadobowiązkowe,
- projekty,
- praca w grupach.

2) do poszczególnych kategorii przypisane są odpowiednio następujące wagi: 3, 2, 1, 2, 5, 3, 2, 4, 2,

3) oceny bieżące wyrażane są w skali 6 do 1, z uwzględnieniem plusa i minusa, wpisywane są do dziennika elektronicznego cyfrowo,

4) proponowane oceny śródroczna wyrażane są w skali 6 do 1 z uwzględnieniem plusa i minusa,

5) oceny śródroczne i roczne wyrażane są w skali 6 do 1 bez plusa i minusa,

6) w dzienniku elektronicznym każda kolumna ocen powinna być jednoznacznie opisana i opatrzona właściwą wagą,

7) oceny z zadań klasowych oznacza się kolorem czerwonym, z kartkówek – zielonym,

8) jeżeli uczeń nie pisze klasówki z powodu nieobecności, wpisuje się w miejsce oceny: nb; po napisaniu przez ucznia zaległej pracy, uzyskaną ocenę wpisujemy przed nb.

9) nie stosuje się innych oznaczeń.

4. Skale ocen:

1) oceny bieżące dla uczniów klas IV – VIII szkoły podstawowej ustala się według skali:

a) stopień celujący	6,
b) stopień bardzo dobry	5,
c) stopień minus bardzo dobry	-5,
d) stopień plus dobry	+4,
e) stopień dobry	4,
f) stopień minus dobry	-4,
g) stopień plus dostateczny	+3,
h) stopień dostateczny	3,
i) stopień minus dostateczny	-3,
j) stopień plus dopuszczający	+2,
k) stopień dopuszczający	2,
l) stopień niedostateczny	1.

2) ocena śródroczna i roczna:

a) stopień celujący	6,
b) stopień bardzo dobry	5,
c) stopień dobry	4,
d) stopień dostateczny	3,
e) stopień dopuszczający	2,
f) stopień niedostateczny	1.

- 3) W klasach I – III ocena klasyfikacyjna jest oceną opisową, ustaloną na podstawie oddzielnych kryteriów (§ 39 – § 45).
5. Pozytywnymi ocenami klasyfikacyjnymi są oceny ustalone w stopniach, o których mowa w ust. 4, pkt 2) lit. a) – e), negatywną oceną jest ocena ustalona w stopniu, o którym mowa w ust. 4, pkt 2) lit. f).

§ 12.

1. Ocenianie odbywa się według następujących kryteriów:

1) **OCENA NIEDOSTATECZNA:**

- a) uczeń nie opanował wiadomości i umiejętności określonych w podstawie programowej przedmiotu nauczania w danej klasie, a braki w wiadomościach i umiejętnościach uniemożliwiają dalsze zdobywanie wiedzy z tego przedmiotu;
- b) nie jest w stanie, nawet przy dużej pomocy nauczyciela, rozwiązać zadań o niewielkim, elementarnym stopniu trudności.

2) **OCENA DOPUSZCZAJĄCA:**

uczeń przy pomocy nauczyciela

- a) potrafi odtworzyć podstawowe wiadomości i umiejętności,
- b) rozwiązuje zadania o niewielkim stopniu trudności.

3) **OCENA DOSTATECZNA:**

- a) uczeń opanował wiadomości i umiejętności określone w podstawie programowej przedmiotu nauczania w danej klasie, pod kierunkiem nauczyciela
- b) umie zastosować zdobytą wiedzę w typowych sytuacjach życiowych,
- c) rozwiązuje proste, typowe problemy w oparciu o posiadaną wiedzę.

4) **OCENA DOBRA:**

- a) uczeń opanował wiadomości i umiejętności określone w podstawie programowej przedmiotu nauczania w danej klasie,
- b) samodzielnie poprawnie stosuje wiadomości i rozwiązuje typowe zadania praktyczne,
- c) w jasny sposób formułuje swoje myśli,
- d) prawidłowo wyciąga wnioski,
- e) problemy trudniejsze rozwiązuje z niewielką pomocą nauczyciela,
- f) uczestniczy aktywnie w lekcjach,
- g) wyróżnia się dobrym tempem pracy.

5) **OCENA BARDZO DOBRA:**

- a) uczeń opanował wiadomości i umiejętności określone w podstawie programowej przedmiotu nauczania w danej klasie,
- b) posiada dodatkowe wiadomości z przedmiotu świadczące o zainteresowaniu danymi zagadnieniami i korzystaniu z różnorodnych źródeł informacji,
- c) w sposób jasny i precyzyjny formułuje swoje myśli w języku danego przedmiotu,
- d) umie samodzielnie zdefiniować sytuację problemową i znajduje drogi jej rozwiązania,
- e) samodzielnie stawia hipotezy i dowodzi ich słuszności,
- f) wnioskuje prawidłowo i samodzielnie, właściwie wykorzystuje zdobytą wiedzę w działaniach praktycznych.

6) **OCENA CELUJĄCA:**

- a) uczeń spełnia wszystkie kryteria oceny bardzo dobrej,
- b) samodzielnie wykracza poza treści programowe korzystając z wielu pozaszkolnych źródeł informacji,
- c) samodzielnie rozwija swoje zainteresowania i uzdolnienia,

- d) dyskutuje, używając poprawnych merytorycznie argumentów, na tematy poszerzające wiadomości szkolne,
 - e) dzieli się chętnie swoją wiedzą z innymi,
 - f) biegle posługuje się zdobytą wiedzą w rozwiązywaniu problemów teoretycznych i praktycznych, proponuje nietypowe rozwiązania,
 - g) uczestniczy z powodzeniem w konkursach przedmiotowych.
2. Jeżeli uczeń jest laureatem konkursu interdyscyplinarnego o zasięgu wojewódzkim, z wszystkich objętych konkursem przedmiotów otrzymuje ocenę roczną celującą, bez konieczności spełniania dodatkowych warunków.
3. Kryteria oceniania prac pisemnych (klasówki):
nie mniej niż 33% i mniej niż 46% –	dopuszczający,
nie mniej niż 46% i mniej niż 50% –	+ dopuszczający,
nie mniej niż 50% i mniej niż 55% –	– dostateczny,
nie mniej niż 55% i mniej niż 70% –	dostateczny,
nie mniej niż 70% i mniej niż 75% –	+ dostateczny,
nie mniej niż 75% i mniej niż 79% –	– dobry,
nie mniej niż 79% i mniej niż 87% –	dobry,
nie mniej niż 87% i mniej niż 91% –	+ dobry,
nie mniej niż 91% i mniej niż 94% –	– bardzo dobry,
nie mniej niż 94% –	bardzo dobry,
- stopień **celujący** – wymagania na bardzo dobry oraz poprawnie rozwiązane zadanie dodatkowe.

§ 13.

Zasady oceniania z religii regulują odrębne przepisy.

VIII. EGZAMIN PRZEPROWADZANY W OSTATNIM ROKU NAUKI W SZKOLE

§ 14.

1. W ostatniej klasie okręgowa komisja egzaminacyjna przeprowadza egzamin ósmoklasisty, obejmujący wiadomości i umiejętności określone w podstawie programowej.
2. CKE określa jakie przedmioty są objęte egzaminem w danym roku szkolnym.
3. Wynik egzaminu nie ma wpływu na ukończenie szkoły.

IX. KRYTERIA OCEN ZACHOWANIA UCZNIA KL. IV – VIII

§ 15.

1. Śródroczną i roczną ocenę klasyfikacyjną zachowania ucznia ustala wychowawca klasy na podstawie zdobytych przez niego punktów, po zasięgnięciu opinii nauczycieli, uczniów danej klasy oraz ocenianego ucznia.
2. Na początku każdego roku szkolnego uczeń otrzymuje 300 punktów, co jest równoważne dobrej ocenie zachowania.
3. Za zgodne z normami społecznymi zachowanie uczniowi przyznawane są punkty, które powiększają pulę początkową, natomiast za niewłaściwe zachowanie uczeń otrzymuje punkty ujemne, które pomniejszają pulę początkową.

4. Zachowanie ucznia jest oceniane na bieżąco poprzez wpisywanie uzyskanej ilości punktów do dziennika elektronicznego przez wychowawcę i innych nauczycieli, według tabelki zamieszczonej w ust. 10.
5. Przy wpisywaniu ilości punktów, której wartość bezwzględna przekracza 4, nauczyciel zobowiązany jest wpisać do dziennika elektronicznego uzasadnienie.
6. Ocenę zachowania ustala się według następującej skali punktowej, z uwzględnieniem ust. 7 i 8:

Łączna liczba punktów		Ocena całościowa
I semestr	koniec roku	
powyżej 550	powyżej 800	wzorowe
od 400 do 549	od 600 do 800	bardzo dobre
od 250 do 399	od 400 do 599	dobre
od 100 do 249	od 200 do 399	poprawne
od 0 do 99	od 0 do 199	nieodpowiednie
poniżej zera	poniżej zera	nagane

7. Uczeń, który otrzymał w semestrze więcej niż 25 punktów ujemnych, nie może dostać oceny wzorowej, ten, który otrzymał więcej niż 50 punktów ujemnych, nie może dostać oceny bardzo dobrej, a ten, który otrzymał więcej niż 100 punktów ujemnych, nie może dostać oceny dobrej, bez względu na ilość zgromadzonych punktów.
8. W uzasadnionych przypadkach Rada Pedagogiczna może podwyższyć lub obniżyć ocenę zachowania ucznia, niezależnie od uzyskanych przez niego punktów.
9. Przy ustalaniu oceny klasyfikacyjnej zachowania ucznia, u którego stwierdzono zaburzenia lub inne dysfunkcje rozwojowe, uwzględnia się wpływ tych zaburzeń lub dysfunkcji na jego zachowanie, na podstawie orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego lub orzeczenia o potrzebie indywidualnego nauczania lub opinii poradni psychologiczno-pedagogicznej, w tym poradni specjalistycznej.
10. Szczegółowe kryteria punktowania zawierają poniższe tabele:

I. WYWIĄZYWANIE SIĘ Z OBOWIĄZKÓW UCZNI ZACHOWANIA WŁAŚCIWE

Lp.	Kryterium	Liczba punktów	Wystawiający	Częstotliwość
1.	Ma wszystkie godziny usprawiedliwione	5	wychowawca	1 raz w mies.
2.	Nie ma ani jednego braku zadania	10	nauczyciel	1 raz w sem.
3.	Każdy + i podpis za pełniony dyżur	1	wychowawca	1 raz w sem.
4.	Brak spóźnień	5	wychowawca	1 raz w sem.
5.	Każde powierzone zadanie wykonane w terminie	5	nauczyciel	na bieżąco
6.	Każda pozytywna uwaga	5	wychowawca	1 raz w sem.

ZACHOWANIA NIEWŁAŚCIWE

Lp.	Kryterium	Liczba punktów	Wystawiający	Częstotliwość
1.	Każda nieusprawiedliwiona godzina	-5	wychowawca	1 raz w mies.
2.	Każde nieusprawiedliwione spóźnienie	-1	wychowawca	1 raz w sem.
3.	Ucieczka z każdej lekcji	-15	wychowawca	na bieżąco
4.	Każde niedotrzymanie terminu/niewywiązanie	-5	nauczyciel	na bieżąco

	się z powierzonego zadania			
5.	Każde niezwrócenie książki w terminie	-5	bibliotekarz	na bieżąco
6.	Każdy minus za niewłaściwie pełniony dyżur	-1	wychowawca	1 raz w sem.
7.	Niepełnienie dyżurów (brak podpisów)	-10	wychowawca	1 raz w sem.
8.	Każdy brak zeszytu do korespondencji	-1	nauczyciel	na bieżąco
9.	Każda negatywna uwaga	-5	wychowawca	1 raz w sem.

II. POSTĘPOWANIE ZGODNE Z DOBREM SPOŁECZNOŚCI SZKOLNEJ ZACHOWANIA WŁAŚCIWE

Lp.	Kryterium	Liczba punktów	Wystawiający	Częstotliwość
1.	Każda praca wykonana na rzecz klasy	5	wychowawca	na bieżąco
2.	Każda praca wykonana na rzecz szkoły	10	nauczyciel	na bieżąco
3.	Każdorazowa pomoc kolegom w nauce	5	wychowawca	na bieżąco
4.	Każdorazowy udział w akcji samorządu	10	wychowawca	na bieżąco
5.	Przyniesienie 2 kg makulatury (nie więcej jednak niż 50 punktów w semestrze)	1	wychowawca	1 raz w sem.
6.	Efektywne pełnienie funkcji w samorządzie klasowym/szkolnym	10	wychowawca	1 raz w sem.

ZACHOWANIA NIEWŁAŚCIWE

Lp.	Kryterium	Liczba punktów	Wystawiający	Częstotliwość
1.	Nieudzielenie pomocy potrzebującemu	-5	nauczyciel	na bieżąco
2.	Niezareagowanie na przejawy dewastacji	-5	wychowawca	na bieżąco
3.	Celowe zniszczenie mienia szkolnego	-10	wychowawca	na bieżąco
4.	Kradzież / przywłaszczenie	-25	nauczyciel	na bieżąco

III. DBAŁOŚĆ O HONOR I TRADYCJE SZKOŁY ZACHOWANIA WŁAŚCIWE

Lp.	Kryterium	Liczba punktów	Wystawiający	Częstotliwość
1.	Udział w konkursie/zawodach – etap szkolny	2	nauczyciel	na bieżąco
2.	Udział w konkursie/zawodach – etap rejonowy	3	nauczyciel	na bieżąco
3.	Udział w konkursie/zawodach – etap wojewódzki	5	nauczyciel	na bieżąco
4.	Udział w konkursie/zawodach – etap ogólnopolski	10	nauczyciel	na bieżąco
5.	Udział w konkursie/zawodach – etap międzynarodowy	12	nauczyciel	na bieżąco
6.	Tytuł laureata – etap szkolny	6	nauczyciel	na bieżąco
7.	Tytuł laureata – etap rejonowy	8	nauczyciel	na bieżąco
8.	Tytuł laureata – etap wojewódzki	12	nauczyciel	na bieżąco
9.	Tytuł laureata – etap ogólnopolski	20	nauczyciel	na bieżąco

10.	Tytuł laureata – etap międzynarodowy	30	nauczyciel	na bieżąco
11.	Tytuł finalisty – etap wojewódzki	8	nauczyciel	na bieżąco
12.	Tytuł finalisty – etap ogólnopolski	15	nauczyciel	na bieżąco
13.	Tytuł finalisty – etap międzynarodowy	25	nauczyciel	na bieżąco
14.	Udział w przygotowaniu uroczystości szkolnej	10	nauczyciel	na bieżąco
15.	Prowadzenie uroczystości, występy na scenie	10	nauczyciel	na bieżąco
16.	Prowadzenie kroniki klasowej/innej	15	nauczyciel	1 raz w sem.
17.	Pomoc przy prowadzeniu kroniki	10	nauczyciel	1 raz w sem.
18.	Wykonanie gazetki szkolnej/klasowej/innej	5	nauczyciel	na bieżąco
19.	Systematyczny udział w każdych zajęciach pozalekcyjnych, na które uczeń jest zapisany (w szkole lub poza nią)	10	nauczyciel/ wychowawca	1 raz w sem.

ZACHOWANIA NIEWŁAŚCIWE

Lp.	Kryterium	Liczba punktów	Wystawiający	Częstotliwość
1.	Nieuzasadniona odmowa udziału w konkursie/zawodach/przygotowaniu uroczystości	-5	nauczyciel	na bieżąco
2.	Nieodpowiedni strój podczas uroczystości	-3	wychowawca	na bieżąco
3.	Niewłaściwe zachowanie podczas uroczystości	-5	nauczyciel	1 raz w sem.
4.	Nieusprawiedliwiona nieobecność na zajęciach pozalekcyjnych	-1	nauczyciel	na bieżąco

IV. DBAŁOŚĆ O PIĘKNO MOWY OJCZYTEJ

ZACHOWANIA WŁAŚCIWE

Lp.	Kryterium	Liczba punktów	Wystawiający	Częstotliwość
1.	Używanie zwrotów grzecznościowych na co dzień	10	wychowawca	1 raz w sem.
2.	Kultura słowa i dyskusji na co dzień	10	wychowawca	1 raz w sem.

ZACHOWANIA NIEWŁAŚCIWE

Lp.	Kryterium	Liczba punktów	Wystawiający	Częstotliwość
1.	Udział w kłótni	-5	nauczyciel	na bieżąco
2.	Użycie wulgaryzmu	-5	nauczyciel	na bieżąco
3.	Przezywanie	-10	nauczyciel	na bieżąco

V. DBAŁOŚĆ O BEZPIECZEŃSTWO I ZDROWIE WŁASNE ORAZ INNYCH OSÓB

ZACHOWANIA WŁAŚCIWE

Lp.	Kryterium	Liczba punktów	Wystawiający	Częstotliwość
1.	Bezwzględne przestrzeganie zasad bhp	10	wychowawca	1 raz w sem.
2.	Właściwa reakcja na przejawy	5	nauczyciel	na bieżąco

	przemocy/agresji/dewastacji			
3.	Udział w porządkowaniu korytarza/szatni/boiska	3	nauczyciel	na bieżąco
4.	Sprzątanie klasy poza dyżurem	3	nauczyciel	na bieżąco
5.	Posiadanie obuwia zmiennego podczas kontroli	1	wychowawca	1 raz w mies.

ZACHOWANIA NIEWŁAŚCIWE

Lp.	Kryterium	Liczba punktów	Wystawiający	Częstotliwość
1.	Łamanie zasad bhp	-5	nauczyciel	na bieżąco
2.	Przejaw agresji (również słownej) wobec kolegów lub innych osób	-10	nauczyciel	na bieżąco
3.	Cyberprzemoc	-10	wychowawca	na bieżąco
4.	Udział w bójce	-25	nauczyciel	na bieżąco
5.	Stwarzanie sytuacji zagrażających bezpieczeństwu i zdrowiu swojemu oraz innych osób	-15	nauczyciel	na bieżąco
6.	Wnoszenie na teren szkoły rzeczy zagrażających bezpieczeństwu, zdrowiu i życiu	-25	nauczyciel	na bieżąco
7.	Bieganie na terenie szkoły (z wyłączeniem lekcji wf, boisk szkolnych oraz sytuacji zagrożenia)	-5	nauczyciel	na bieżąco
8.	Wychodzenie poza teren szkoły	-5	nauczyciel	na bieżąco
9.	Krzyczenie i hałasowanie w szkole (sale lekcyjne/biblioteka/korytarz/świetlica/jadalnia)	-5	nauczyciel	na bieżąco
10.	Korzystanie z używek (alkohol, papierosy, narkotyki) na terenie szkoły lub poza nią	-25	nauczyciel	na bieżąco
11.	Wyłudzenie pieniędzy lub innych dóbr	-25		
12.	Niereagowanie na przejawy przemocy/agresji	-5	nauczyciel	na bieżąco
13.	Chodzenie po szkole w niezmiennym obuwii	-1	nauczyciel	na bieżąco
14.	Śmiecenie na terenie szkoły i poza nią	-3	nauczyciel	na bieżąco

VI. GODNE, KULTURALNE ZACHOWANIE SIĘ W SZKOLE I POZA NIĄ ZACHOWANIA WŁAŚCIWE

Lp.	Kryterium	Liczba punktów	Wystawiający	Częstotliwość
1.	Uczciwość wobec kolegów i nauczycieli	10	wychowawca	1 raz w sem.
2.	Przyzwoity wygląd zewnętrzny i ubranie stosowne do sytuacji	10	wychowawca	1 raz w sem.
3.	Wzorowe zachowanie się podczas wycieczki/wyjścia	10	nauczyciel/ wychowawca	na bieżąco

ZACHOWANIA NIEWŁAŚCIWE

Lp.	Kryterium	Liczba punktów	Wystawiający	Częstotliwość
1.	Kłamstwo/oszustwo/nieuczciwość	-10	nauczyciel	na bieżąco
2.	Niewłaściwe zachowanie w kolejce do jadalni oraz w jadalni	-5	nauczyciel	na bieżąco
3.	Nieadekwatny do sytuacji wygląd zewnętrzny	-3	nauczyciel	na bieżąco
4.	Korzystanie z telefonu komórkowego na terenie szkoły	-10	nauczyciel	na bieżąco
5.	Przeszkadzanie w prowadzeniu lekcji	-3	nauczyciel	na bieżąco
6.	Niewłaściwe zachowanie podczas wyjść i wycieczek	-10	nauczyciel	na bieżąco

VII. OKAZYWANIE SZACUNKU INNYM OSOBOM ZACHOWANIA WŁAŚCIWE

Lp.	Kryterium	Liczba punktów	Wystawiający	Częstotliwość
1.	Kłanianie się nauczycielom, rodzicom i innym pracownikom szkoły	10	wychowawca	1 raz w sem.
2.	Spełnienie prośby nauczyciela lub innego pracownika szkoły	5	nauczyciel	na bieżąco
3.	Pomoc nauczycielowi/koledze/innej osobie z własnej inicjatywy	5	nauczyciel	na bieżąco

ZACHOWANIA NIEWŁAŚCIWE

Lp.	Kryterium	Liczba punktów	Wystawiający	Częstotliwość
1.	Nieukłonienie się starszej osobie (nauczyciel, inny pracownik szkoły, rodzic kolegów)	-1	nauczyciel	na bieżąco
2.	Niewykonanie prośby/polecenia nauczyciela lub innego pracownika szkoły	-5	nauczyciel	na bieżąco
3.	Agresywna reakcja na uwagi / upomnienia nauczyciela / innego pracownika szkoły	-10	nauczyciel	na bieżąco
4.	Celowe zniszczenie cudzej własności	-10	nauczyciel	na bieżąco
5.	Objaw nietolerancji (wyznanie, pochodzenie, deficyty rozwojowe)	-15	nauczyciel	na bieżąco
6.	Wyśmiewanie się z innych	-15	nauczyciel	na bieżąco
7.	Psychiczne znęcanie się nad innymi	-25	nauczyciel	na bieżąco

§ 16.

Ustalenia końcowe

1. Ocena zachowania nie może mieć wpływu na oceny z zajęć edukacyjnych.
2. Rada pedagogiczna może podjąć uchwałę o niepromowaniu do klasy programowo wyższej lub nieukończeniu szkoły przez ucznia, któremu co najmniej dwa razy z rzędu ustalono naganną roczną ocenę klasyfikacyjną zachowania.

3. Uczeń, któremu po raz trzeci z rzędu ustalono naganną roczną ocenę klasyfikacyjną zachowania, nie otrzymuje promocji do klasy programowo wyższej, a uczeń klasy programowo najwyższej nie kończy szkoły.

§ 17.

Sposób informowania rodziców i uczniów o ocenie zachowania

1. Suma punktów otrzymanych przez ucznia jest widoczna na bieżąco w dzienniku elektronicznym; w szczególnych przypadkach wychowawca informuje o punktach uzyskanych przez ucznia podczas spotkań z rodzicami (wywiadówek) i konsultacji.
2. Ponadto informuje się rodziców (prawnych opiekunów) o przewidywanych ocenach zachowania na 7 dni przed końcowym klasyfikacyjnym posiedzeniem Rady Pedagogicznej w dzienniku elektronicznym.

§ 18.

Ocenianie zachowania ucznia kl. I – III regulują odrębne kryteria (§ 46).

X. TRYB KLASYFIKOWANIA I PROMOWANIA UCZNIĄ W SZKOLE

§ 19.

1. Klasyfikowanie śródroczne i roczne polega na podsumowaniu osiągnięć edukacyjnych ucznia w danym semestrze roku szkolnego i ustaleniu ocen klasyfikacyjnych oraz oceny zachowania ucznia.
2. Klasyfikacji uczniów dokonuje się dwa razy w ciągu roku szkolnego (klasyfikacja śródroczna i roczna).

§ 20.

1. Śródroczne i roczne oceny klasyfikacyjne z obowiązkowych zajęć edukacyjnych ustalają nauczyciele prowadzący poszczególne obowiązkowe zajęcia edukacyjne, a śródroczną i roczną ocenę klasyfikacyjną zachowania – wychowawca klasy po zasięgnięciu opinii nauczycieli, uczniów danej klasy oraz ocenianego ucznia.
2. Śródroczne i roczne oceny klasyfikacyjne z dodatkowych zajęć edukacyjnych ustalają nauczyciele prowadzący poszczególne dodatkowe zajęcia edukacyjne. Roczna ocena klasyfikacyjna z dodatkowych zajęć edukacyjnych nie ma wpływu na promocję do klasy programowo wyższej ani na ukończenie szkoły.

§ 21.

W klasach I – III oceny klasyfikacyjne oraz ocena zachowania są ocenami opisowymi.

§ 22.

1. Na 4 tygodnie przed klasyfikacyjnym zebraniem ogólnym rady pedagogicznej wychowawca klasy informuje ucznia oraz jego rodziców (prawnych opiekunów) o przewidywanych dla niego ocenach niedostatecznych bądź nieklasyfikowaniu ucznia oraz o przewidywanej nagannej ocenie zachowania, poprzez wpis w dzienniku elektronicznym.
2. Na 7 dni przed klasyfikacyjnym zebraniem ogólnym rady pedagogicznej nauczyciele prowadzący poszczególne zajęcia edukacyjne oraz wychowawca klasy informują ucznia o przewidywanych

dla niego rocznych (śródrocznych) ocenach klasyfikacyjnych z zajęć edukacyjnych i przewidywanej ocenie klasyfikacyjnej zachowania, potwierdzone zapisem w dzienniku elektronicznym.

§ 23.

Uczeń jest nieklasyfikowany z jednego, kilku lub wszystkich zajęć edukacyjnych, jeżeli brak jest podstaw do ustalenia oceny klasyfikacyjnej z powodu nieobecności ucznia na zajęciach edukacyjnych, przekraczającej połowę czasu przeznaczonego na te zajęcia w szkolnym planie nauczania.

XI. EGZAMIN KLASYFIKACYJNY

§ 24.

1. Uczeń nieklasyfikowany z powodu usprawiedliwionej nieobecności może zdawać egzamin klasyfikacyjny.
2. Uczeń nieklasyfikowany z powodu nieusprawiedliwionej nieobecności może uzyskać zgodę Rady Pedagogicznej na egzamin klasyfikacyjny, jeżeli uczeń lub jego rodzice wystąpią z taką prośbą.
3. Ustala się, że w przypadku godzin nieusprawiedliwionych egzamin klasyfikacyjny ma się odbyć w ostatnim tygodniu nauki w I semestrze lub w ostatnim tygodniu nauki w II semestrze roku szkolnego.
4. Egzamin klasyfikacyjny zdaje uczeń realizujący na podstawie odrębnych przepisów indywidualny tok nauki oraz uczeń spełniający obowiązek nauki poza szkołą.

§ 25.

1. Egzamin klasyfikacyjny przeprowadza się w trybie:
 - 1) śródroczny – w pierwszym miesiącu drugiego semestru,
 - 2) roczny – do konferencji ogólnej w sierpniu.
2. Termin egzaminu klasyfikacyjnego powinien być uzgodniony z uczniem i jego rodzicami (prawnymi opiekunami).
3. Rodzice (prawni opiekunowie) na swój wniosek mogą uczestniczyć w egzaminie jako obserwatorzy.
4. Egzamin klasyfikacyjny składa się z części pisemnej i ustnej, z wyjątkiem egzaminu z plastyki, muzyki, zajęć technicznych, wychowania fizycznego, zajęć komputerowych, z których egzamin ma być przeprowadzony przede wszystkim w formie ćwiczeń praktycznych. Czas trwania części pisemnej oraz ustnej określany jest specyfiką przedmiotu i nie może przekroczyć 60 minut.
5. Kryteria oceniania na poszczególne stopnie zawierają przedmiotowe systemy oceniania.
6. Egzamin klasyfikacyjny roczny obejmuje wiadomości i umiejętności z całego roku.
7. Z egzaminu klasyfikacyjnego sporządza się protokół zawierający:
 - 1) skład komisji,
 - 2) termin egzaminu,
 - 3) pytania egzaminacyjne,
 - 4) wynik egzaminu oraz ocenę ustaloną przez komisję.
8. Do protokołu załącza się pisemne prace ucznia i zwięzłą informację o ustnych odpowiedziach ucznia.

XII. WARUNKI I TRYB UZYSKANIA WYŻSZEJ NIŻ PRZEWIDYWANA ROCZNEJ OCENY KLASYFIKACYJNEJ Z ZAJĘĆ EDUKACYJNYCH

§ 26.

Możliwe jest wnioskowanie przez ucznia o uzyskanie wyższej niż przewidywana rocznej oceny klasyfikacyjnej o jeden stopień.

WARUNKI:

1. Wymagane przez nauczyciela przygotowywanie do lekcji z danego przedmiotu (m.in. podręcznik, zeszyt ćwiczeń, atlas, przybory, strój).
2. Usprawiedliwione nieobecności na wszystkich godzinach lekcyjnych z przedmiotu.
3. Systematyczne wywiązywanie się z zadanych prac domowych.
4. Systematyczne prowadzenie zeszytu przedmiotowego.

§ 27.

TRYB:

1. Nauczyciel najpóźniej na siedem dni przed zebraniem rady pedagogicznej (rada pedagogiczna klasyfikacyjna) informuje ucznia o proponowanej ocenie z przedmiotu. W ciągu dwóch dni od daty otrzymania informacji o proponowanej ocenie, uczeń pisemnie zwraca się do nauczyciela o podwyższenie oceny z przedmiotu.
2. Nauczyciel przedmiotu przeprowadza rozmowę z uczniem o spełnieniu warunków uzyskania wyższej oceny.
3. W ciągu jednego dnia nauczyciel podejmuje decyzję odnośnie spełnienia przez ucznia warunków i możliwości podwyższania oceny z przedmiotu. Informacje dotyczące podjętej decyzji i ewentualnego terminu przeprowadzenia pracy sprawdzającej nauczyciel wpisuje do zeszytu korespondencji ucznia.
4. W wyznaczonym przez nauczyciela terminie (w ciągu dwóch najbliższych dni od podjęcia przez nauczyciela decyzji), uczeń wykonuje pracę pisemną lub w przypadku przedmiotów, o których mowa w §25, ust. 4 (wychowanie fizyczne, plastyka, muzyka, zajęcia komputerowe) test praktyczny (opracowane zgodnie z kryteriami WSO i PSO na daną ocenę).
5. W ciągu dwóch kolejnych dni następuje poprawa pracy (z ewentualną konsultacją z innym nauczycielem przedmiotu).
6. Ocena z pracy sprawdzającej jest ostateczną oceną roczną. W przypadku nieprzystąpienia ucznia do testu bądź nieuzyskania oceny, o którą się ubiega, uczeń otrzymuje oceną uprzednio proponowaną przez nauczyciela.
7. Nauczyciel informuje ucznia o uzyskanej ocenie przed klasyfikacją.
8. Nauczyciel przedmiotu informuje rodziców o uzyskanej przez ucznia ocenie zgodnie z WSO.
9. Nauczyciel przedmiotu przekazuje dyrektorowi szkoły dokumentację związaną z trybem uzyskania wyższej niż przewidywana rocznej oceny klasyfikacyjnej.
10. Dokumentację związaną z trybem podwyższania oceny przechowuje się w szkole.

XIII. WARUNKI I TRYB UZYSKIWANIA WYŻSZEJ NIŻ PRZEWIDYWANA ROCZNEJ OCENY KLASYFIKACYJNEJ ZACHOWANIA

§ 28.

Możliwe jest wnioskowanie przez ucznia o uzyskanie wyższej niż przewidywana rocznej oceny klasyfikacyjnej o jeden stopień.

WARUNKI:

1. O podwyższenie oceny zachowania nie mogą się ubiegać:
 - a) uczniowie, którzy w sposób drastyczny naruszyli normy życia społecznego (określone w VIII Kryteria ocen zachowania ucznia klas IV – VIII);
 - b) mają nieusprawiedliwione godziny lekcyjne.
2. Zachowanie ucznia w II półroczu nie uległo wyraźnej poprawie.

§ 29.

TRYB:

1. Wychowawca najpóźniej na siedem dni przed zebraniem klasyfikacyjnym informuje ucznia o proponowanej ocenie zachowania. W ciągu dwóch dni od daty otrzymania informacji o proponowanej ocenie, uczeń pisemnie zwraca się do wychowawcy o podwyższenie oceny zachowania.
2. Wychowawca przeprowadza rozmowę z uczniem i powtórnie analizuje ocenę zachowania w oparciu o zgromadzone dokumenty (m.in. analiza ilości punktów, zapisy w zeszytach uwag, zeszytach do korespondencji z rodzicami itp.).
3. Wychowawca ponownie zasięga opinii zespołu klasowego i sporządza krótki protokół.
4. Wychowawca z pedagogiem szkolnym i zespołem nauczycieli uczących w danej klasie analizuje zasadność wniosku ucznia według zasad WSO. Sporządza protokół.
5. Uwzględniając uzyskane opinie wychowawca podejmuje decyzję o podwyższeniu lub utrzymaniu oceny zachowania.
6. W przypadku braku zgodności wychowawca przedstawia Radzie Pedagogicznej na konferencji klasyfikacyjnej wniosek ucznia, zgromadzone materiały i zasięga opinii Rady Pedagogicznej.
7. Wychowawca podejmuje ostateczną decyzję o podwyższeniu bądź utrzymaniu oceny zachowania.
8. Wychowawca przekazuje dyrektorowi szkoły dokumentację związaną z trybem uzyskania wyższej niż przewidywana rocznej oceny klasyfikacyjnej.
9. Dokumentację związaną z trybem podwyższania oceny zachowania przechowuje się w szkole przez czternaście dni od dnia zakończenia roku szkolnego.

XIV. PROMOWANIE UCZNIA DO KLASY PROGRAMOWO WYŻSZEJ

§ 30.

Począwszy od klasy IV uczeń otrzymuje promocję do klasy programowo wyższej, jeżeli ze wszystkich obowiązkowych zajęć edukacyjnych, określonych w szkolnym planie nauczania, uzyskał roczne oceny klasyfikacyjne wyższe od oceny niedostatecznej, z zastrzeżeniem dotyczącym egzaminów poprawkowych oraz § 16 ust. 5 i 6.

§ 31.

Uczeń klasy I – III nie otrzymuje promocji do klasy programowo wyższej tylko w wyjątkowych przypadkach, uzasadnionych opinią wydaną przez lekarza PP–P albo inną poradnię specjalistyczną oraz w porozumieniu z rodzicami (prawnymi opiekunami).

§ 32.

Ustalona przez nauczyciela niedostateczna ocena klasyfikacyjna roczna może być zmieniona w wyniku egzaminu poprawkowego.

§ 33.

Uczeń kończy szkołę podstawową, jeżeli na zakończenie klasy programowo najwyższej uzyskał oceny klasyfikacyjne wyższe od oceny niedostatecznej i przystąpił do egzaminu ósmoklasisty, o którym mowa w rozdziale VII.

§ 34.

1. Uczeń klasy IV – VIII otrzymuje promocję z wyróżnieniem, jeżeli uzyskał średnią ocen rocznych równą co najmniej 4,75 i jedną z dwóch najwyższych ocen zachowania.
2. Do średniej ocen wlicza się uczniowi wszystkie oceny z obowiązkowych zajęć edukacyjnych, a jeżeli uczeń uczęszczał na dodatkowe zajęcia edukacyjne lub religię albo etykę, do średniej ocen wlicza się także roczne oceny z tych zajęć.

XV. EGZAMIN POPRAWKOWY

§ 35.

1. W klasach IV – VII uczeń, który w wyniku rocznej klasyfikacji uzyskał ocenę niedostateczną na wniosek rodziców (prawnych opiekunów) może zdawać egzamin poprawkowy z jednych zajęć edukacyjnych. W wyjątkowych przypadkach rada pedagogiczna może wyrazić zgodę na egzamin poprawkowy z dwóch zajęć edukacyjnych.
2. Egzamin poprawkowy składa się z części pisemnej oraz ustnej, z wyjątkiem egzaminu z plastyki, muzyki, informatyki/zajęć komputerowych, zajęć technicznych oraz wychowania fizycznego, z których egzamin ma przede wszystkim formę zadań praktycznych.
3. Termin egzaminu poprawkowego wyznacza dyrektor szkoły w ostatnim tygodniu ferii letnich.
4. Egzamin poprawkowy przeprowadza komisja powołana przez dyrektora szkoły. W skład komisji wchodzi:
 - 1) dyrektor szkoły albo nauczyciel zajmujący w tej szkole inne stanowisko kierownicze – jako przewodniczący komisji,
 - 2) nauczyciel prowadzący dane zajęcia edukacyjne,
 - 3) nauczyciel prowadzący takie same lub pokrewne zajęcia edukacyjne.
5. Nauczyciel, o którym mowa w ust. 4 pkt 2), może być zwolniony z udziału w pracy komisji na własną prośbę lub w innych, szczególnie uzasadnionych przypadkach. W takim przypadku dyrektor szkoły powołuje jako osobę egzaminującą innego nauczyciela prowadzącego takie same zajęcia edukacyjne, z tym że powołanie nauczyciela zatrudnionego w innej szkole następuje w porozumieniu z dyrektorem tej szkoły.

6. Z przeprowadzonego egzaminu poprawkowego sporządza się protokół zawierający: skład komisji, termin egzaminu, pytania egzaminacyjne, wynik egzaminu oraz ocenę ustaloną przez komisję. Do protokołu załącza się pisemne prace ucznia i zwięzłą informację o ustnych odpowiedziach ucznia.
7. Uczeń, który z przyczyn losowych nie przystąpił do egzaminu poprawkowego w wyznaczonym terminie, może przystąpić do niego w dodatkowym terminie, wyznaczonym przez dyrektora szkoły.
8. Uczeń, który nie zdał egzaminu poprawkowego, nie otrzymuje promocji i powtarza klasę, z zastrzeżeniem ust. 9.
9. Uwzględniając możliwości edukacyjne ucznia szkoły podstawowej, rada pedagogiczna może jeden raz w ciągu danego etapu edukacyjnego promować do klasy programowo wyższej ucznia, który nie zdał egzaminu poprawkowego z jednych obowiązkowych zajęć edukacyjnych, pod warunkiem, że te obowiązkowe zajęcia edukacyjne są, zgodnie ze szkolnym planem nauczania, realizowane w klasie programowo wyższej.
10. Uczeń lub jego rodzice (prawni opiekunowie) mogą zgłosić zastrzeżenia do dyrektora szkoły, jeżeli uznają, że ocena uzyskana na egzaminie poprawkowym została ustalona niezgodnie z przepisami prawa dotyczącymi trybu ustalania tej oceny. Zastrzeżenia mogą być zgłoszone w terminie do 5 dni od dnia przeprowadzenia egzaminu poprawkowego.

XVI. ZASTRZEŻENIA DOTYCZĄCE TRYBU USTALANIA ROCZNYCH OCEN KLASYFIKACYJNYCH Z ZAJĘĆ EDUKACYJNYCH I ZACHOWANIA

§ 36.

1. Uczeń lub jego rodzice (prawni opiekunowie) mogą zgłosić zastrzeżenia do dyrektora szkoły, jeżeli uznają, że roczna ocena klasyfikacyjna z przedmiotów edukacyjnych lub roczna ocena zachowania została ustalona niezgodnie z przepisami prawa dotyczącymi trybu ustalania tej oceny. Zastrzeżenia mogą być zgłoszone pisemnie, w terminie do 7 dni po zakończeniu zajęć dydaktyczno-wychowawczych.
2. W ciągu dwóch dni dyrektor szkoły bada, czy roczna ocena klasyfikacyjna z zajęć edukacyjnych lub roczna ocena klasyfikacyjna zachowania została ustalona niezgodnie z przepisami prawa dotyczącymi trybu ustalania tej oceny zasadność zgłoszonych zastrzeżeń i podjętą w tej sprawie decyzję pisemnie przekazuje uczniowi lub jego rodzicom (prawnym opiekunom).
3. Jeśli dyrektor nie stwierdził naruszenia procedur wystawiania oceny, nie podejmuje w tej sprawie dalszych działań.
4. Jeśli dyrektor stwierdził, że roczna ocena klasyfikacyjna z zajęć edukacyjnych lub roczna ocena klasyfikacyjna zachowania została ustalona niezgodnie z przepisami prawa dotyczącymi trybu ustalania tej oceny, pisemnie, nie później niż trzy dni od złożenia wniosku przez ucznia lub jego rodziców (prawnych opiekunów) powołuje komisję, która do dwóch dni od powołania:
 - 1) w przypadku rocznej oceny klasyfikacyjnej z zajęć edukacyjnych – przeprowadza sprawdzian wiadomości i umiejętności ucznia, w formie pisemnej i ustnej, oraz ustala roczną ocenę klasyfikacyjną z danych zajęć edukacyjnych;
 - 2) w przypadku rocznej oceny klasyfikacyjnej zachowania – ustala roczną ocenę klasyfikacyjną zachowania w drodze głosowania zwykłą większością głosów; w przypadku równej liczby głosów decyduje głos przewodniczącego komisji.
5. Termin sprawdzianu, o którym mowa w ust. 4 pkt 1, uzgadnia się z uczniem i jego rodzicami (prawnymi opiekunami) i w formie pisemnej dołącza się do protokołu.
6. W skład komisji wchodzi:

- 1) w przypadku rocznej oceny klasyfikacyjnej z zajęć edukacyjnych:
 - a) dyrektor szkoły albo nauczyciel zajmujący w szkole inne stanowisko kierownicze – jako przewodniczący komisji,
 - b) nauczyciel prowadzący dane zajęcia edukacyjne,
 - c) dwóch nauczycieli z danej lub innej szkoły tego samego typu, prowadzących takie same zajęcia edukacyjne;
- 2) w przypadku rocznej oceny klasyfikacyjnej zachowania:
 - a) dyrektor szkoły albo nauczyciel zajmujący w szkole inne stanowisko kierownicze – jako przewodniczący komisji,
 - b) wychowawca klasy,
 - c) wskazany przez dyrektora szkoły nauczyciel prowadzący zajęcia edukacyjne w danej klasie,
 - d) pedagog,
 - e) przedstawiciel samorządu uczniowskiego,
 - f) przedstawiciel rady rodziców.
7. Nauczyciel, o którym mowa w ust. 4 pkt 1 lit. b, może być zwolniony z udziału w pracy komisji na własną prośbę lub w innych, szczególnie uzasadnionych przypadkach. W takim przypadku dyrektor szkoły powołuje innego nauczyciela prowadzącego takie same zajęcia edukacyjne.
8. Ustalona przez komisję roczna ocena klasyfikacyjna z zajęć edukacyjnych oraz roczna ocena klasyfikacyjna zachowania nie może być niższa od ustalonej wcześniej oceny. Ocena ustalona przez komisję jest ostateczna, z wyjątkiem niedostatecznej rocznej oceny klasyfikacyjnej z zajęć edukacyjnych, która może być zmieniona w wyniku egzaminu poprawkowego.
9. Z prac komisji sporządza się protokół zawierający w szczególności:
 - 1) w przypadku rocznej oceny klasyfikacyjnej z zajęć edukacyjnych:
 - a) skład komisji,
 - b) termin sprawdzianu, o którym mowa w ust. 4 pkt 1,
 - c) zadania (pytania) sprawdzające,
 - d) wynik sprawdzianu oraz ustaloną ocenę;
 - 2) w przypadku rocznej oceny klasyfikacyjnej zachowania:
 - a) skład komisji,
 - b) termin posiedzenia komisji,
 - c) wynik głosowania,
 - d) ustaloną ocenę zachowania wraz z uzasadnieniem.Protokół stanowi załącznik do arkusza ocen ucznia.
10. Do protokołu, o którym mowa w ust. 9 pkt 1, dołącza się pisemne prace ucznia i zwięzłą informację o ustnych odpowiedziach ucznia.
11. Uczeń, który z przyczyn usprawiedliwionych nie przystąpił do sprawdzianu, o którym mowa w ust. 4 pkt 1, w wyznaczonym terminie, może przystąpić do niego w dodatkowym terminie, wyznaczonym przez dyrektora szkoły, nie później jednak, niż 10 dni od złożenia wniosku.
12. Przepisy ust. 1 – 11 stosuje się odpowiednio w przypadku rocznej oceny klasyfikacyjnej z zajęć edukacyjnych uzyskanej w wyniku egzaminu poprawkowego, z tym że termin do zgłoszenia zastrzeżeń wynosi 5 dni od dnia przeprowadzenia egzaminu poprawkowego. W tym przypadku, ocena ustalona przez komisję jest ostateczna.

XVII. ZASADY KOMUNIKOWANIA SIĘ Z UCZNIEM, RODZICAMI I PEDAGOGIEM SZKOLNYM

§ 37.

1. Nauczyciele na początku każdego roku szkolnego informują uczniów o:
 - 1) wymaganiach edukacyjnych wynikających z realizowanego przez siebie programu nauczania,
 - 2) stosowanych przez siebie oznaczeniach,
 - 3) sposobach sprawdzania osiągnięć edukacyjnych,
 - 4) procedurze poprawiania ocen (zgodnie z przedmiotowym systemem oceniania).
2. Powyższe informacje zebrane w formie pisemnej pozostają do wglądu dla rodziców (lub prawnych opiekunów) w bibliotece szkolnej.
3. Wychowawca klasy na początku każdego roku szkolnego informuje uczniów oraz rodziców (prawnych opiekunów) o:
 - 1) zasadach oceniania zachowania,
 - 2) warunkach uzyskania wyższej niż przewidywana oceny zachowania.

§ 38.

1. Ustala się następujące formy przekazu informacji o postępach i trudnościach ucznia w nauce:
 - 1) Korespondencja z rodzicami w zeszytce przeznaczonym jedynie do tego celu oraz w dzienniku elektronicznym.
 - 2) Zebrania ogólne (wywiadówki) – zgodnie z planem spotkań z rodzicami.
 - 3) Konsultacje dla rodziców (w miesiącach, w których nie ma wywiadówek) w terminie ustalonym na pierwszym zebraniu rady pedagogicznej w roku szkolnym.
 - 4) Kontakty z wychowawcą, nauczycielem przedmiotu – w razie potrzeby, poza zajęciami dydaktycznymi.
 - 5) Konsultacje z pedagogiem szkolnym w czasie pełnionych przez niego dyżurów.
 - 6) Spotkania okazjonalne, uroczystości.

XVIII. OCENIANIE W KLASACH I – III

§ 39.

1. Ocenianie w edukacji wczesnoszkolnej (w klasach I – III) polega na rozpoznaniu przez nauczycieli poziomu i postępów w opanowaniu przez ucznia wiadomości i umiejętności w stosunku do wymagań edukacyjnych wynikających z programów nauczania oraz formułowanie oceny opisowej.
2. Ocenianie bieżące z zajęć edukacyjnych ma na celu monitorowanie pracy ucznia oraz przekazywanie uczniowi informacji o jego osiągnięciach edukacyjnych pomagających w uczeniu się, poprzez wskazanie, co uczeń robi dobrze, **co i jak wymaga poprawy oraz jak powinien dalej się uczyć.**
3. Ogólne kryteria oceniania wiadomości, umiejętności, aktywności uczniowskich i sposób ich rejestrowania **w klasie pierwszej:**
 - 1) w dzienniku lekcyjnym – ocenianie bieżące:
 - A – znakomicie – posiada wiadomości określone przez program. Pracuje samodzielnie, sprawnie, bezbłędnie, pilnie i starannie. Zawsze kończy podjętą pracę.
 - B – wystarczająco – tempo pracy umiarkowane, czasami popełnia błędy, które umie sam poprawić, oczekuje potwierdzenia u nauczyciela, wyjaśnień lub wskazówek.

C – ma trudności – tempo pracy wolne, niesamodzielny, ale stara się. Jest niepewny. Często wymaga pomocy nauczyciela, wtedy radzi sobie.

D – nie potrafi – zagubiony, pracuje tylko pod kierunkiem nauczyciela lub nie podejmuje pracy. Szybko zniechęca się. Wymaga zachęty.

Dopuszcza się stosowanie znaków (+ i –) przy poziomach A, B, C, D.

Poziom z plusem otrzymuje uczeń, który opanował wiadomości i umiejętności z poziomu wymaganego oraz 50 % z poziomu wyższego.

Poziom z minusem (–) otrzymuje uczeń, który opanował wiadomości i umiejętności wymagane na poziom niższy oraz 75 % wymaganych na poziom wyższy

Poziom A+ otrzymuje uczeń, który posiada wiadomości lub umiejętności wykraczające poza program lub wysiłek włożony w wykonanie ćwiczenia jest niewspółmiernie duży w porównaniu z innymi dziećmi.

2) w zeszycie ucznia:

– w klasach pierwszych uczeń otrzymuje informację przy pomocy odpowiedniego rysunku, pieczętki (ustalonej przez wychowawcę) wyrażającego pochwałę lub symbolizującego braki.

4. Ogólne kryteria oceniania wiadomości, umiejętności, aktywności uczniowskich i sposób ich rejestrowania **w klasie drugiej i trzeciej.**

1) W klasach **drugich i trzecich edukacji wczesnoszkolnej** wprowadza się bieżące ocenianie wiadomości i umiejętności uczniów w formie stopni 1 – 6.

a) **Skala ocen**

– stopień celujący	6,
– stopień bardzo dobry	5,
– stopień minus bardzo dobry	–5,
– stopień plus dobry	+4,
– stopień dobry	4,
– stopień minus dobry	–4,
– stopień plus dostateczny	+3,
– stopień dostateczny	3,
– stopień minus dostateczny	–3,
– stopień plus dopuszczający	+2,
– stopień dopuszczający	2,
– stopień niedostateczny	1.

b) **Kryteria oceniania**

OCENA CELUJĄCY

- uczeń posiada wiadomości i umiejętności wykraczające poza program nauczania,
- odnosi sukcesy w konkursach szkolnych i międzyszkolnych,
- wykonuje zadania nadobowiązkowe, z własnej inicjatywy przygotowuje dodatkowe informacje i dzieli się nimi na forum klasy.

OCENA BARDZO DOBRY

- uczeń **znakomicie** opanował wiadomości i umiejętności określone programem nauczania,
- wyróżnia się tempem pracy oraz aktywnością podczas zajęć,
- zawsze pracuje samodzielnie, sprawnie, pilnie, bezbłędnie wykonuje ćwiczenia, kończy rozpoczętą pracę,

- wykonuje zadania o zwiększonym stopniu trudności.

OCENA DOBRY

- uczeń **zadowalająco** opanował wiadomości i umiejętności określone programem nauczania,
- pracuje w odpowiednim tempie, kończąc rozpoczętą pracę,
- samodzielnie rozwiązuje typowe zadania,
- czasami popełnia błędy, które potrafi samodzielnie naprawić,
- wykazuje aktywność podczas zajęć.

OCENA DOSTATECZNY

- uczeń **wystarczająco** opanował wiadomości i umiejętności określone programem nauczania,
- pracuje w wolnym tempie, często niesamodzielnie,
- oczekuje pomocy nauczyciela, dodatkowych wskazówek, stara się,
- często popełnia błędy,
- wykazuje niską aktywność podczas zajęć.

OCENA DOPUSZCZAJĄCY

- w **niewielkim stopniu** opanował wiadomości i umiejętności określone programem nauczania,
- pracuje w bardzo wolnym tempie pod kierunkiem nauczyciela,
- bardzo często popełnia błędy,
- szybko zniechęca się, wymaga mobilizacji ze strony nauczyciela,
- nie wykazuje aktywności podczas zajęć, odpowiada zapytany przez nauczyciela.

OCENA NIEDOSTATECZNY

- uczeń **nie opanował** wiadomości i umiejętności określone programem nauczania,
- zapytany nie odpowiada, udziela błędnych odpowiedzi lub mówi nie na temat,
- przy pomocy nauczyciela wykonuje z trudnością lub nie wykonuje poleconych zadań.
- pracuje niechętnie, mimo mobilizacji nauczyciela, często nie kończy rozpoczętych zadań, bardzo często popełnia błędy,
- nie wykazuje zainteresowania zajęciami i zadaniami związanymi z nauką.

c) Kryteria oceniania prac pisemnych (sprawdziany, czytanie ze zrozumieniem)

nie mniej niż 33% i mniej niż 46% –	dopuszczający,
nie mniej niż 46% i mniej niż 50% –	+ dopuszczający,
nie mniej niż 50% i mniej niż 55% –	– dostateczny,
nie mniej niż 55% i mniej niż 70% –	dostateczny,
nie mniej niż 70% i mniej niż 75% –	+dostateczny,
nie mniej niż 75% i mniej niż 79% –	– dobry,
nie mniej niż 79% i mniej niż 87% –	dobry,
nie mniej niż 87% i mniej niż 91% –	+ dobry,
nie mniej niż 91% i mniej niż 94% –	– bardzo dobry,
nie mniej niż 94% –	bardzo dobry,

stopień **celujący** – wymagania na bardzo dobry oraz poprawnie rozwiązane zadanie dodatkowe.

5. Prowadzenie dokumentacji szkolnej

1) Sposób zaznaczania w dzienniku elektronicznym:

- bieżące oceny wiadomości i umiejętności uczniów wyrażone są w **skali 6 do 1**, z uwzględnieniem plusa i minusa, wpisywane są do dziennika elektronicznego cyfrowo.
- obowiązujące oznaczenia kolorów w dzienniku lekcyjnym:

- **czerwony** – sprawdziany, pisanie ze słuchu, czytanie ze zrozumieniem
 - **zielony** – kartkówki, pisanie z pamięci
 - c) **nb.** – nieobecność ucznia podczas pisania sprawdzianu,
 - d) w dzienniku elektronicznym na stronie przeznaczonej dla danego typu edukacji, kod w danej rubryce oznacza ocenianą umiejętność.
- 2) Ocenę opisową ustala się wg. przyjętych kryteriów szczegółowych w poszczególnych poziomach klas uwzględniając rozwój poznawczy i artystyczny, fizyczny i emocjonalny ucznia.
 - 3) Zajęcia dodatkowe:
 - a) Oceny wiadomości i umiejętności z religii we wszystkich poziomach klas dokonuje się wg. skali ocen 1, 2, 3, 4, 5, 6.

§ 40.

1. Ocena opisowa w klasie I – III wg nowej podstawy programowej

Zakres umiejętności uczniów kończących pierwszą, drugą i trzecią klasę jest zgodny z rozporządzeniem MEN z 14 lutego 2017 zmieniającym rozporządzenie w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół z dnia 30 maja 2015 roku oraz z realizowanym programem nauczania w poszczególnych klasach.

Nowelizacja rozporządzenia MEN w sprawie nowej podstawy programowej z 14 lutego 2017 roku wprowadza rezygnację z wyodrębnienia wykazu wiadomości i umiejętności, które powinien posiadać uczeń kończący klasę pierwszą szkoły podstawowej. W rozporządzeniu podany jest wykaz wiadomości i umiejętności ucznia kończącego klasę trzecią szkoły podstawowej.

XIX. OCENIANIE ŚRÓDROCZNE I ROCZNE, PROMOWANIE

§ 41.

1. Ocenianie polega na okresowym podsumowaniu osiągnięć edukacyjnych ucznia w formie oceny opisowej dwa razy w ciągu roku szkolnego.
2. Forma opracowania oceny opisowej zależy od nauczyciela.
3. Jeden raz w roku (po I semestrze) ocenę opisową zamieszcza się w arkuszu ocen.

§ 42.

1. W klasach I – III ocena klasyfikacyjna jest oceną opisową.
2. Śródroczna i roczna opisowa ocena klasyfikacyjna z zajęć edukacyjnych, o której mowa w art. 44 i ust. 1 pkt 2 i ust. 4 ustawy, uwzględnia poziom i postępy w opanowaniu przez ucznia wiadomości i umiejętności w stosunku do odpowiednio wymagań i efektów kształcenia, o których mowa w art. 44b ust. 3 ustawy, dla danego etapu edukacyjnego oraz wskazuje potrzeby rozwojowe i edukacyjne ucznia związane z przewyżnianiem trudności w nauce lub rozwijaniem uzdolnień.
3. Roczna ocena opisowa zawarta jest w arkuszu ocen.
4. Wychowawca odnotowuje w kartach indywidualnego rozwoju ucznia wyniki:
 - 1) diagnozy dojrzałości szkolnej,
 - 2) diagnozy wiadomości i umiejętności po klasie pierwszej,
 - 3) diagnozy wiadomości i umiejętności po klasie drugiej,
 - 4) diagnozy wiadomości i umiejętności po klasie trzeciej.

§ 43.

W wyjątkowych przypadkach rada pedagogiczna może postanowić o powtarzaniu klasy przez ucznia klasy I – III szkoły podstawowej na wniosek wychowawcy klasy oraz po zasięgnięciu opinii rodziców (prawnych opiekunów) ucznia.

§ 44.

Na wniosek rodziców (prawnych opiekunów) i po uzyskaniu zgody wychowawcy klasy lub na wniosek wychowawcy klasy i po uzyskaniu zgody rodziców (prawnych opiekunów) rada pedagogiczna może postanowić o promowaniu ucznia klasy I i II szkoły podstawowej do klasy programowo wyższej również w ciągu roku szkolnego.

§ 45.

W pozostałych przypadkach obowiązują zasady przyjęte w wewnątrzszkolnym systemie oceniania.

XX. KRYTERIA OCEN ZACHOWANIA W KLASACH I – III

§ 46.

1. W klasach I – III ocena zachowania jest oceną opisową.
2. Informację o uczniu w zakresie poszczególnych wymienionych niżej kategorii umieszcza się w zamieszczonej niżej tabeli stawiając znak + w odpowiedniej rubryce.

NAWYKI PRACY I ZACHOWANIE UCZNIĄ

	Zawsze	Bardzo często	Często	Sporadycznie	Nigdy
Przygotowuje się do zajęć					
Koncentruje się na wykonywanym zadaniu					
Wykazuje aktywność podczas zajęć					
Uważnie słucha i wykonuje polecenia nauczyciela					
Pracuje we właściwym tempie					
Samodzielnie wykonuje zadania					
Przestrzega ustalonych zasad zachowania					
Respektuje zalecenia nauczyciela					
Potrafi zachować ład i porządek wokół siebie					
Dbą o bezpieczeństwo swoje i innych					
Wykazuje aktywność społeczną					

3. W kartach obserwacji zachowania ucznia wychowawca w ciągu roku szkolnego na bieżąco odnotowuje swoje spostrzeżenia dotyczące uczniów sprawiających szczególne trudności wychowawcze

XXI. WYKAZ WIADOMOŚCI I UMIEJĘTNOŚCI UCZNIĄ KOŃCZĄCEGO KLASĘ TRZECIĄ SZKOŁY PODSTAWOWEJ

EDUKACJA POLONISTYCZNA

1. Edukacja polonistyczna. Uczeń:

- 1) korzysta z informacji:
 - a) uważnie słucha wypowiedzi i korzysta z przekazywanych informacji,
 - b) rozumie sens kodowania oraz dekodowania informacji; odczytuje uproszczone rysunki, piktogramy, znaki informacyjne, zna wszystkie litery alfabetu; czyta i rozumie teksty przeznaczone dla dzieci i wyciąga z nich wnioski,
 - c) wyszukuje w tekście potrzebne informacje i w miarę możliwości korzysta ze słowników i encyklopedii przeznaczonych dla dzieci,
 - d) zna formy użytkowe: życzenia, zaproszenie, zawiadomienie, list, notatka do kroniki; potrafi z nich korzystać;
- 2) analizuje i interpretuje teksty kultury:
 - a) przejawia wrażliwość estetyczną, rozszerza zasób słownictwa poprzez kontakt z dziełami literackimi,
 - b) w tekście literackim zaznacza wybrane fragmenty, określa czas i miejsce akcji, wskazuje głównych bohaterów,
 - c) czyta teksty i recytuje wiersze, z uwzględnieniem interpunkcji i intonacji,
 - d) ma potrzebę kontaktu z literaturą i sztuką dla dzieci, czyta wybrane przez siebie i wskazane przez nauczyciela książki, wypowiada się na ich temat;
- 3) tworzy wypowiedzi:
 - a) w formie ustnej i pisemnej: kilkuzdaniową wypowiedź, krótkie opowiadanie, krótki opis, list prywatny, życzenia, zaproszenie,
 - b) dobiera właściwe formy komunikowania się w różnych sytuacjach społecznych,
 - c) uczestniczy w rozmowach, także inspirowanych literaturą: zadaje pytania, udziela odpowiedzi, prezentuje własne zdanie i formułuje wnioski; poszerza zakres słownictwa i struktur składniowych,
 - d) dba o kulturę wypowiedziania się; poprawnie artykułuje głoski, akcentuje wyrazy, stosuje pauzy i właściwą intonację w zdaniu oznajmującym, pytającym i rozkazującym; stosuje formuły grzecznościowe,
 - e) rozumie pojęcia: wyraz, głoska, litera, sylaba, zdanie; dostrzega różnicę między literą i głoską; dzieli wyrazy na sylaby; oddziela wyrazy w zdaniu, zdania w tekście,
 - f) pisze czytelnie i estetycznie (przestrzega zasad kaligrafii), dba o poprawność gramatyczną, ortograficzną oraz interpunkcyjną,
 - g) przepisuje teksty, pisze z pamięci i ze słuchu;
- 4) wypowiada się w małych formach teatralnych:
 - a) uczestniczy w zabawie teatralnej, ilustruje mimiką, gestem, ruchem zachowania bohatera literackiego lub wymyślonego,
 - b) rozumie umowne znaczenie rekwizytu i umie posłużyć się nim w odgrywanej scenie.

2. Język obcy nowożytny. Uczeń:

- 1) wie, że ludzie posługują się różnymi językami i aby się z nimi porozumieć, trzeba nauczyć się ich języka;
- 2) reaguje werbalnie i niewerbalnie na proste polecenia nauczyciela;
- 3) rozumie wypowiedzi ze słuchu:

- a) rozróżnia znaczenie wyrazów o podobnym brzmieniu,
 - b) rozpoznaje zwroty stosowane na co dzień i potrafi się nimi posługiwać,
 - c) rozumie ogólny sens krótkich opowiadań i baśni przedstawianych także za pomocą obrazów, gestów,
 - d) rozumie sens prostych dialogów w historyjkach obrazkowych (także w nagraniach audio i wideo);
- 4) czyta ze zrozumieniem wyrazy i proste zdania;
 - 5) zadaje pytania i udziela odpowiedzi w ramach wyuczonych zwrotów, recytuje wiersze, rymowanki i śpiewa piosenki, nazywa obiekty z otoczenia i opisuje je, bierze udział w miniprzedstawieniach teatralnych;
 - 6) przepisuje wyrazy i zdania;
 - 7) potrafi korzystać ze słowników obrazkowych, książeczek, środków multimedialnych;
 - 8) współpracuje z rówieśnikami w trakcie nauki.
3. Edukacja muzyczna. Uczeń:
- 1) w zakresie odbioru muzyki:
 - a) zna i stosuje następujące rodzaje aktywności muzycznej:
 - śpiewa proste melodie, piosenki z repertuaru dziecięcego; wykonuje śpiewanki i rymowanki; śpiewa w zespole piosenki ze słuchu (nie mniej niż 10 utworów w roku szkolnym); śpiewa z pamięci hymn narodowy,
 - odtwarza proste rytmy głosem,
 - odtwarza i gra na instrumentach perkusyjnych proste rytmy i wzory rytmiczne,
 - odtwarza i gra na instrumentach melodycznych proste melodie i akompaniamenty,
 - realizuje sylabami rytmicznymi, gestem oraz ruchem proste rytmy i wzory rytmiczne; reaguje ruchem na puls rytmiczny i jego zmiany, zmiany tempa, metrum i dynamiki (maszeruje, biega, podskakuje); realizuje proste schematy rytmiczne (tataizacją, ruchem całego ciała),
 - wyraża ruchem nastrój i charakter muzyki; tańczy podstawowe kroki i figury krakowiaka, polki oraz innego, prostego tańca ludowego,
 - b) rozróżnia podstawowe elementy muzyki (melodia, rytm, wysokość dźwięku, akompaniament, tempo, dynamika) i znaki notacji muzycznej (wyraża ruchowo czas trwania wartości rytmicznych, nut i pauz),
 - c) świadomie i aktywnie słucha muzyki (wyraża swe doznania werbalnie i niewerbalnie) oraz określa jej cechy: rozróżnia i wyraża środkami pozamuzycznymi charakter emocjonalny muzyki, rozpoznaje utwory wykonane: solo i zespołowo, na chór i orkiestrę; orientuje się w rodzajach głosów ludzkich (sopran, bas) oraz w instrumentach muzycznych (fortepian, gitara, skrzypce, trąbka, flet, perkusja); rozpoznaje podstawowe formy muzyczne – AB, ABA (wskazuje ruchem lub gestem ich kolejne części);
 - 2) w zakresie tworzenia muzyki:
 - a) wie, że muzykę można zapisać i odczytać,
 - b) tworzy proste ilustracje dźwiękowe do tekstów i obrazów oraz improwizacje ruchowe do muzyki,
 - c) improwizuje głosem i na instrumentach według ustalonych zasad,
 - d) wykonuje proste utwory, interpretuje je zgodnie z ich rodzajem i funkcją.
4. Edukacja plastyczna. Uczeń:
- 1) w zakresie percepcji sztuki:

- a) określa swoją przynależność kulturową poprzez kontakt z wybranymi dziełami sztuki, zabytkami i z tradycją w środowisku rodzinnym, szkolnym i lokalnym; uczestniczy w życiu kulturalnym tych środowisk, wie o istnieniu placówek kultury działających na ich rzecz,
 - b) korzysta z przekazów medialnych; stosuje ich wytwory w swojej działalności twórczej (zgodnie z elementarną wiedzą o prawach autora);
- 2) w zakresie ekspresji przez sztukę:
- a) ilustruje sceny i sytuacje (realne i fantastyczne) inspirowane wyobraźnią, baśnią, opowiadaniem, muzyką, korzysta z narzędzi multimedialnych,
 - b) podejmuje działalność twórczą, posługując się takimi środkami wyrazu plastycznego jak: kształt, barwa, faktura w kompozycji na płaszczyźnie i w przestrzeni (stosując określone materiały, narzędzia i techniki plastyczne),
 - c) realizuje proste projekty w zakresie form użytkowych, w tym służące kształtowaniu własnego wizerunku i otoczenia oraz upowszechnianiu kultury w środowisku szkolnym (stosując określone narzędzia i wytwory przekazów medialnych);
- 3) w zakresie recepcji sztuki:
- a) rozróżnia takie dziedziny działalności twórczej człowieka jak: architektura, sztuki plastyczne oraz inne określone dyscypliny sztuki (fotografia, film) i przekazy medialne (telewizja, Internet), a także rzemiosło artystyczne i sztukę ludową,
 - b) rozpoznaje wybrane dzieła architektury i sztuk plastycznych należące do polskiego i europejskiego dziedzictwa kultury; opisuje ich cechy charakterystyczne (posługując się elementarnymi terminami właściwymi dla tych dziedzin działalności twórczej).
5. Edukacja społeczna. Uczeń:
- 1) odróżnia, co jest dobre, a co złe w kontaktach z rówieśnikami i dorosłymi;
 - 2) odróżnia dobro od zła, stara się być sprawiedliwym i prawdomównym; nie krzywdzi innych, pomaga słabszym i potrzebującym;
 - 3) zna podstawowe relacje między najbliższymi; podejmuje obowiązki domowe i rzetelnie je wypełnia; identyfikuje się ze swoją rodziną i jej tradycjami; ma rozeznanie, że pieniądze otrzymuje się za pracę; rozumie, co to jest sytuacja ekonomiczna rodziny i wie, że trzeba do niej dostosować swe oczekiwania;
 - 4) współpracuje z innymi w zabawie, w nauce szkolnej i w sytuacjach życiowych; przestrzega reguł obowiązujących w społeczności dziecięcej oraz świecie dorosłych; wie, jak należy zachowywać się w stosunku do dorosłych i rówieśników (formy grzecznościowe); rozumie potrzebę utrzymywania dobrych relacji z sąsiadami w miejscu zamieszkania; jest chętny do pomocy, respektuje prawo innych do pracy i wypoczynku;
 - 5) jest tolerancyjny wobec osób innej narodowości, tradycji kulturowej itp.; wie, że wszyscy ludzie mają równe prawa;
 - 6) zna prawa ucznia i jego obowiązki (w tym zasady bycia dobrym kolegą), respektuje je; uczestniczy w szkolnych wydarzeniach;
 - 7) zna najbliższą okolicę, jej ważniejsze obiekty, tradycje; potrafi wymienić status administracyjny swojej miejscowości (wieś, miasto); wie, w jakim regionie mieszka; uczestniczy w wydarzeniach organizowanych przez lokalną społeczność;
 - 8) wie, jakiej jest narodowości; wie, że mieszka w Polsce, a Polska znajduje się w Europie; zna symbole narodowe (barwy, godło, hymn narodowy) i najważniejsze wydarzenia historyczne; orientuje się w tym, że są ludzie szczególnie zasłużeni dla miejscowości, w której mieszka, dla Polski i świata; rozpoznaje flagę i hymn Unii Europejskiej;

- 9) wie, jak ważna jest praca w życiu człowieka; wie, jaki zawód wykonują jego najbliżsi i znajomi; wie, czym zajmuje się np. kolejarz, aptekarz, policjant, weterynarz;
 - 10) wie, gdzie można bezpiecznie organizować zabawy, a gdzie nie można i dlaczego;
 - 11) zna zagrożenia ze strony ludzi; potrafi powiadomić dorosłych o wypadku, zagrożeniu, niebezpieczeństwie; zna numery telefonów: pogotowia ratunkowego, straży pożarnej, policji oraz ogólnopolski numer alarmowy 112.
6. Edukacja przyrodnicza. Uczeń:
- 1) obserwuje i prowadzi proste doświadczenia przyrodnicze, analizuje je i wiąże przyczynę ze skutkiem;
 - 2) opisuje życie w wybranych ekosystemach: w lesie, ogrodzie, parku, na łące i w zbiornikach wodnych; wie, jakie warunki są konieczne do rozwoju roślin i zwierząt w gospodarstwie domowym, w szkolnych uprawach i hodowlach itp.; wie, jaki pożytek przynoszą zwierzęta środowisku, i podaje proste przykłady;
 - 3) nazywa charakterystyczne elementy typowych krajobrazów Polski: nadmorskiego, nizinnego, górskiego;
 - 4) nazywa oraz wyróżnia zwierzęta i rośliny typowe dla wybranych regionów Polski; rozpoznaje i nazywa niektóre zwierzęta egzotyczne;
 - 5) wyjaśnia zależność zjawisk przyrody od pór roku; wie, jak zachować się odpowiednio do warunków atmosferycznych;
 - 6) podejmuje działania na rzecz ochrony przyrody w swoim środowisku; wie, że należy segregować śmieci, rozumie sens stosowania opakowań ekologicznych; wie, że należy oszczędzać wodę; wie, jakie zniszczenia w przyrodzie powoduje człowiek (wypalanie łąk, zaśmiecanie lasów, nadmierny hałas, kłusownictwo); chroni przyrodę: nie śmieci, szanuje rośliny, zachowuje ciszę, pomaga zwierzętom;
 - 7) zna wpływ przyrody nieożywionej na życie ludzi, zwierząt i roślin:
 - a) wpływ światła słonecznego na cykliczność życia na Ziemi,
 - b) znaczenie powietrza i wody dla życia człowieka, roślin i zwierząt,
 - c) znaczenie wybranych skał i minerałów dla człowieka (np. węgla i gliny);
 - 8) nazywa podstawowe części ciała i organy wewnętrzne zwierząt i ludzi (np. serce, płuca, żołądek);
 - 9) zna podstawowe zasady racjonalnego odżywiania się; rozumie konieczność kontrolowania stanu zdrowia i stosuje się do zaleceń lekarza i lekarza dentystry;
 - 10) dba o zdrowie i bezpieczeństwo swoje i innych (w miarę swoich możliwości); orientuje się w zagrożeniach ze strony roślin i zwierząt, a także w zagrożeniach typu burza, huragan, śnieżycy, lawina, powódź itp.; wie, jak trzeba zachować się w takich sytuacjach.
7. Edukacja matematyczna. Uczeń:
- 1) klasyfikuje obiekty i tworzy proste serie; dostrzega i kontynuuje regularności;
 - 2) liczy (w przód i w tył) od danej liczby po 1, dziesiątkami od danej liczby w zakresie 100 i setkami od danej liczby w zakresie 1000;
 - 3) zapisuje cyframi i odczytuje liczby w zakresie 1000; rozumie dziesiętkowy system pozycyjny;
 - 4) ustala równoliczność porównywanych zestawów elementów mimo obserwowanych zmian w ich układzie; porównuje dowolne dwie liczby w zakresie 1000 (słownie i z użyciem znaków $<$, $>$, $=$);
 - 5) dodaje i odejmuje liczby w zakresie 100 (bez algorytmów działań pisemnych); sprawdza wyniki odejmowania za pomocą dodawania;
 - 6) mnoży i dzieli liczby w zakresie tabliczki mnożenia (bez algorytmów działań pisemnych); podaje z pamięci iloczyny; sprawdza wyniki dzielenia za pomocą mnożenia;

- 7) rozwiązuje łatwe równania jednodziałaniowe z niewiadomą w postaci okienka (bez przenoszenia na drugą stronę);
 - 8) rozwiązuje proste zadania tekstowe (w tym zadania na porównywanie różnicowe, ale bez porównywania ilorazowego);
 - 9) wykonuje łatwe obliczenia pieniężne (cena, ilość, wartość) i radzi sobie w sytuacjach codziennych wymagających takich umiejętności; zna będące w obiegu monety i banknoty; zna wartość nabywczą pieniędzy; rozumie, czym jest dług;
 - 10) mierzy i zapisuje wynik pomiaru długości, szerokości i wysokości przedmiotów oraz odległości; posługuje się jednostkami: milimetr, centymetr, metr; wykonuje łatwe obliczenia dotyczące tych miar (bez wyrażeń dwumianowanych i zamiany jednostek w obliczeniach formalnych); używa pojęcia kilometr w sytuacjach życiowych, np. jechaliśmy autobusem 27 kilometrów (bez zamiany na metry);
 - 11) waży przedmioty, różnicuje przedmioty cięższe, lżejsze; używa określeń: kilogram, pół kilograma, dekagram, gram; wykonuje łatwe obliczenia, używając tych miar (bez wyrażeń dwumianowanych i zamiany jednostek w obliczeniach formalnych);
 - 12) odmierza płyny różnymi miarkami; używa określeń: litr, pół litra, ćwierć litra;
 - 13) odczytuje temperaturę (bez konieczności posługiwania się liczbami ujemnymi, np. 5 stopni mrozu, 3 stopnie poniżej zera);
 - 14) odczytuje i zapisuje liczby w systemie rzymskim od I do XII;
 - 15) podaje i zapisuje daty; zna kolejność dni tygodnia i miesięcy; porządkuje chronologicznie daty; wykonuje obliczenia kalendarzowe w sytuacjach życiowych; odczytuje wskazania zegarów w systemach: 12- i 24-godzinnym, wyświetlających cyfry i ze wskazówkami; posługuje się pojęciami: godzina, pół godziny, kwadrans, minuta; wykonuje proste obliczenia zegarowe;
 - 16) rozpoznaje i nazywa koła, prostokąty (w tym kwadraty) i trójkąty (również położone w różny sposób oraz w sytuacji, gdy figury zachodzą na siebie); rysuje odcinki o podanej długości; oblicza obwody trójkątów i prostokątów (bez wyrażeń dwumianowanych i zamiany jednostek w obliczeniach formalnych);
 - 17) wyprowadza kierunki od siebie i innych osób; określa położenie obiektów względem obranego obiektu, używając określeń: góra, dół, przód, tył, w prawo, w lewo oraz ich kombinacji;
 - 18) dostrzega symetrię (np. w rysunku motyla); rysuje drugą połowę symetrycznej figury;
 - 19) zauważa, że jedna figura jest powiększeniem lub pomniejszeniem drugiej; rysuje figury w powiększeniu i w pomniejszeniu.
8. Zajęcia komputerowe. Uczeń:
- 1) w zakresie rozumienia, analizowania i rozwiązywania problemów:
 - a) układa w logicznym porządku: obrazki, teksty, polecenia (instrukcje) składające się m.in. na codzienne czynności;
 - b) tworzy polecenie lub sekwencje poleceń dla określonego planu działania prowadzące do osiągnięcia celu;
 - c) rozwiązuje zadania, zagadki i łamigłówki prowadzące do odkrywania algorytmów.
 - 2) w zakresie programowania i rozwiązywania problemów z wykorzystaniem komputera i innych urządzeń cyfrowych:
 - a) programuje wizualnie: proste sytuacje lub historyjki według pomysłów własnych i pomysłów opracowanych wspólnie z innymi uczniami, pojedyncze polecenia, a także ich sekwencje sterujące obiektem na ekranie komputera bądź innego urządzenia cyfrowego;

- b) tworzy proste rysunki, dokumenty tekstowe, łącząc tekst z grafiką np. zaproszenia, dyplomy, ulotki, ogłoszenia; powiększa, zmniejsza, kopiuje, wkleja i usuwa elementy graficzne i tekstowe – doskonali przy tym umiejętności pisania, czytania, rachowania i prezentowania swoich pomysłów;
 - c) zapisuje efekty swojej pracy we wskazanym miejscu.
- 3) w zakresie posługiwania się komputerem, urządzeniami cyfrowymi i sieciami komputerowymi:
- a) posługuje się komputerem lub innym urządzeniem cyfrowym oraz urządzeniami zewnętrznymi przy wykonywaniu zadania;
 - b) kojarzy działanie komputera lub innego urządzenia cyfrowego z efektami pracy z oprogramowaniem;
 - c) korzysta z udostępnionych mu stron i zasobów internetowych.
- 4) w zakresie rozwijania kompetencji społecznych:
- a) współpracuje z uczniami, wymienia się z nimi pomysłami i doświadczeniami, wykorzystując technologię;
 - b) wykorzystuje możliwości technologii do komunikowania się w procesie uczenia się.
- 5) w zakresie przestrzegania prawa i zasad bezpieczeństwa:
- a) posługuje się udostępnioną mu technologią zgodnie z ustalonymi zasadami;
 - b) rozróżnia pożądane i niepożądane zachowania innych osób (również uczniów) korzystających z technologii, zwłaszcza w sieci Internet;
 - c) przestrzega zasad dotyczących korzystania z efektów pracy innych osób i związanych z bezpieczeństwem w Internecie.
9. Edukacja techniczna. Uczeń:
- 1) zna środowisko techniczne na tyle, że:
- a) orientuje się w sposobach wytwarzania przedmiotów codziennego użytku („jak to zrobiono?”): meble, samochody, sprzęt gospodarstwa domowego,
 - b) rozpoznaje rodzaje maszyn i urządzeń: transportowych (samochody, statki, samoloty), wytwórczych (narzędzia, przyrządy), informatycznych (komputer, laptop, telefon komórkowy); orientuje się w rodzajach budowli (budynki mieszkalne, biurowe, przemysłowe, mosty, tunele, wieże) i urządzeń elektrycznych (latarka, prądnica rowerowa),
 - c) określa wartość urządzeń technicznych z punktu widzenia cech użytkowych (łatwa lub trudna obsługa), ekonomicznych (tanie lub drogie w zakupie i użytkowaniu), estetycznych (np. ładne lub brzydkie);
- 2) realizuje „drogę” powstawania przedmiotów od pomysłu do wytworu:
- a) przedstawia pomysły rozwiązań technicznych: planuje kolejne czynności, dobiera odpowiednie materiały (papier, drewno, metal, tworzywo sztuczne, materiały włókiennicze) oraz narzędzia,
 - b) rozumie potrzebę organizowania działania technicznego: pracy indywidualnej i zespołowej,
 - c) posiada umiejętności:
 - odmierzania potrzebnej ilości materiału,
 - cięcia papieru, tektury itp.,
 - montażu modeli papierowych i z tworzyw sztucznych, korzystając z prostych instrukcji i schematów rysunkowych, np. buduje latawce, makiety domów, mostów, modele samochodów, samolotów i statków,

- w miarę możliwości, montażu obwodów elektrycznych, szeregowych i równoległych z wykorzystaniem gotowych zestawów;
- 3) dba o bezpieczeństwo własne i innych:
 - a) utrzymuje ład i porządek wokół siebie, w miejscu pracy; sprząta po sobie i pomaga innym w utrzymaniu porządku,
 - b) właściwie używa narzędzi i urządzeń technicznych,
 - c) wie, jak należy bezpiecznie poruszać się po drogach (w tym na rowerze) i korzystać ze środków komunikacji; wie, jak trzeba zachować się w sytuacji wypadku.
10. Wychowanie fizyczne i edukacja zdrowotna. Uczeń:
- 1) w zakresie sprawności fizycznej:
 - a) realizuje marszobieg trwający co najmniej 15 minut,
 - b) umie wykonać próbę siły mięśni brzucha oraz próbę gibkości dolnego odcinka kręgosłupa,
 - c) potrafi pokonywać przeszkody naturalne i sztuczne;
 - 2) w zakresie treningu zdrowotnego:
 - a) przyjmuje pozycje wyjściowe i ustawienia do ćwiczeń oraz wykonuje przewrót w przód,
 - b) skacze przez skakankę, wykonuje przeskoki jedno- i obunóż nad niskimi przeszkodami,
 - c) wykonuje ćwiczenia równoważne bez przyboru, z przyborem i na przyrządzie;
 - 3) w zakresie sportów całego życia i wypoczynku:
 - a) posługuje się piłką: rzuca, chwyta, kozłuje, odbija i prowadzi ją,
 - b) jeździ np. na rowerze, wrotkach; przestrzega zasad poruszania się po drogach,
 - c) bierze udział w zabawach, minigrach i grach terenowych, zawodach sportowych, respektując reguły i podporządkowując się decyzjom sędziego,
 - d) wie, jak należy zachować się w sytuacjach zwycięstwa i radzi sobie z porażkami w miarę swoich możliwości;
 - 4) w zakresie bezpieczeństwa i edukacji zdrowotnej:
 - a) dba o higienę osobistą i czystość odzieży,
 - b) wie, jakie znaczenie dla zdrowia ma właściwe odżywianie się oraz aktywność fizyczna,
 - c) wie, że nie może samodzielnie zażywać leków i stosować środków chemicznych niezgodnie z przeznaczeniem,
 - d) dba o prawidłową postawę, np. siedząc w ławce, przy stole,
 - e) przestrzega zasad bezpiecznego zachowania się w trakcie zajęć ruchowych; posługuje się przyborami sportowymi zgodnie z ich przeznaczeniem,
 - f) potrafi wybrać bezpieczne miejsce do zabaw i gier ruchowych; wie, do kogo zwrócić się o pomoc w sytuacji zagrożenia zdrowia lub życia.

Podane umiejętności dotyczą dzieci o prawidłowym rozwoju fizycznym. Umiejętności dzieci z niepełnosprawnościami różnych typów ustala się stosownie do ich możliwości.

11. Etyka. Uczeń:

- 1) rozumie, że ludzie mają równe prawa, niezależnie od tego, gdzie się urodzili, jak wyglądają, jaką religię wyznają, jaki mają status materialny; okazuje szacunek osobom starszym;
- 2) zastanawia się nad tym, na co ma wpływ, na czym mu zależy, do czego może dążyć nie krzywdząc innych; stara się nieść pomoc potrzebującym;
- 3) wie, że dzieci niepełnosprawne znajdują się w trudnej sytuacji i pomaga im;
- 4) wie, na czym polega prawdomówność i jak ważna jest odwaga przeciwstawiania się kłamstwu i obmowie; potrafi z tej perspektywy oceniać zachowania bohaterów baśni, opowiadań, legend, komiksów;

- 5) wie, że nie można zabierać cudzej własności i stara się tego przestrzegać; wie, że należy naprawić wyrządzoną szkodę; dostrzega, kiedy postaci z baśni, opowiadań, legend, komiksów nie przestrzegają reguły „nie kradnij”; pamięta o oddawaniu pożyczonych rzeczy, nie niszczy ich;
- 6) nawiązuje i pielęgnuje przyjaźnie w miarę swoich możliwości;
- 7) przestrzega reguł obowiązujących w społeczności dziecięcej (grzecznie zwraca się do innych, współpracuje w zabawach i w sytuacjach zadaniowych) oraz w świecie dorosłych (grzecznie zwraca się do innych, ustępuje osobom starszym miejsca w autobusie, podaje upuszczony przedmiot itp.);
- 8) wie, że jest częścią przyrody, chroni ją i szanuje; nie niszczy swojego otoczenia.

XXII. EWALUACJA

§ 47.

1. Diagnozowaniem funkcjonowania WSO objęci są uczniowie, rodzice i nauczyciele.
2. WSO podlega ewaluacji:
 - 1) po roku – opisuje się działanie systemu;
 - 2) po trzech latach – opisuje się efektywność systemu w stosunku do danej grupy, która przeszła cały cykl kształcenia.
3. Wszelkie zmiany WSO są podejmowane uchwałą rady pedagogicznej.